

Dobar život

[NASLOVNA](#) [DOBRA PRIČA](#) ▼ [ZDRAVLJE & LJEPOTA](#) ▼ [HRANA](#) ▼ [DOM & VRT](#) ▼

[KAMO IĆI](#) ▼ [VIŠE...](#) ▼ [ONLINE KNJIŽARA](#) ▼

Home > Dobra priča > Život

PLJOČKANJE: Od pastirske igre do zaštite UNESCO-a

autor: **Dragutin Lončar** — 2. rujna 2024. u **Život** Vrijeme čitanja: 8 minuta

AA 0

Turnir u pljočkanju

11 **1.4k**
SHARES VIEWS

Share on Facebook

Share on Twitter

Slične teme

Oživljavanje tradicijskih igara

🕒 20. RUJNA 2024.

Olimpijada starih sportova u Brođancima

⚡ 🕒 14. RUJNA 2024.

Pljočkanje je danas u Hrvatskoj najraširenija **tradicionalna pučka igra** koja samo u organiziranom dijelu kroz pljočkarske klubove okuplja gotovo 200 registriranih natjecatelja. Pljočkanje je uz picigin jedina tradicionalna igra koju je Ministarstvo kulture RH uvrstilo u Listu nematerijalnih kulturnih dobara, a od prošle godine pljočkanje je i pod zaštitom UNESCO-a.

Pljočkanje je **stara pučka pastirska igra** kojom su pastiri Istre kratili vrijeme čuvajući stoku. Do sredine prošlog stoljeća bila je vrlo popularna u seoskim sredinama, da bi nakon toga došlo do zamiranja. Devedesetih godina, zahvaljujući brojnim istarskim entuzijastima, ova igra počela je oživljavati, a što je najvažnije, pljočkanje je dobilo svoje institucionalne i organizacijske oblike. Donose se prvi pisani pravilnici, teren se ograđuje i u svrhu očuvanja okoliša (suhozida) odakle su se prvobitno uzimali pogodni kameni za pljočke, a pljočkarske rekvizite u natjecateljskom dijelu polako zamjenjuju aluminijske ili tokarene kamene pljočke.

Pljočka

Istarski osnovnoškolci također imaju svoju pljočkarsku ligu / Izvor: Arhiva Istarskog pljočkarskog saveza

U Istri još i danas postoje **dvije vrste pljočkanja**. Onaj natjecateljski (službeni turniri, prvenstvo Istre i Hrvatske te međunarodni susreti) gdje se igra na označenom terenu i igraju samo članovi klubova koji se prijave. Igra se i tradicionalni način pljočkanja, a osnovna je razlika među njima da se igra isključivo s ručno obrađenim kamenim pljačkama. Ta igra popularna je na raznim svetkovinama, a središte takvog pljočkanja je Tinjan gdje postoji Udruga Grota čiji članovi pljočkaju isključivo tradicionalnim načinom.

Današnje metalne pljočke s bulinom /Snimio: Dragutin Lončar

Udruga Grota iz Tinjana i dalje njeguje pljočkanje isključivo kamenim, ručno izrađenim pljočkama / Izvor: Arhiva udruge Grota

Igra pljočkanje ime je dobila po glavnom rekviziti – pljočki – plosnati kamen veličine dlana, debljine oko 2 do 4 cm. Uz pljočku potreban je i jedan kamen veličine šake zvan pljočkaš, bulin ili balin. U nešto starije vrijeme pljočke koje su se bacale nalazile bi se na licu mjesta gdje se igralo, a najčešće su se vadile iz suhozida.. Nekada se pljočkalo na neoznačenom (neograđenom) prostoru na polju, kampanji ili na putevima, a danas na prostoru (obično zajednička javna livada, ili neki sl. teren). Igra se od proljeća do kasne jeseni. Za igru je potrebno najmanje dvoje igrača, a može se igrati i u parovima, trojkama ili četvorkama. Osim što je važno pljočku baciti što bliže bulinu, nastoji se i protivničku pljočku zbiti tj. izgurati što dalje. Uz to postoje i određene situacije u igri kao: zajahati kada pločica padne na bulin, šeko ili samo u glavu kada se bulin ili druga pločica pogodi u sredini.

Sudionici turnira „Savudrija open“, jednog no najstarijih pljočarskih turnira koji uspješno organizira Pljočarski klub „Lanterna“ / Izvor: arhiva PK

„Lanterna“

Jedan od prvih zapisa o pljočarskim pravilima

URDIN U PLJOČKANJU – Anđela Pustijanca iz Peresiji*

- 1. Zogo je dugo oko 10 metri, a široko do 3 metra*
- 2. “ćik” nora biti najmanje 6 metri od rige od kuda se hita, a ne van zoga*
- 3. Pljočke i ćik moraju biti samo od grote*
- 4. U škvadri moraju biti 3 zogada, svaki z jenon pljočkom*
- 5. Svaka pljočka ima jedan punat*

6. *Ako u jenen hitanju sve tri pljočke jene škvadre imaju punat ono put je to duplo(6)*
7. *Izbijati pljočku se more samo šeko, a ne „šuljanjem“*
8. *Čik se more izbijati samo šeko*
9. *Ona pljočka izbijana šuljanjem se torniva na misto, a ona ka je zbila se hita van zoga za to hitanje*
10. *Za izbijanje se mora javiti sucu, a sudac šenja i pljočku i čik*
11. *Ako za vrime izbijanja čik pojde van zoga se zoga kako da je u zogu*
12. *Partida dura 11 ili 16 punti, po dogovoru kapoškvadre, a ne duže od 20 minuti*
13. *Ako se pljočka razbije, valja veći „kus“*

- *Istarski narodni običaji i stari zanati, Marko Bijažić, 1999.*

Pljočke iz antičkog doba

Da je pljočkanje jedan od najstarijih načina natjecanja govore i arheološki nalazi pojedinih primjeraka obrađenog kamena za koje sa sigurnošću možemo reći da predstavljaju pljočke. Takvi primjerci pronađeni su na nalazištima antičkog i predantičkog doba. Jedna takva pljočka je u vlasništvu Dine Živolića koja je pronađena na arheološkom nalazištu kod Pule, a druga se nalazi u Etnografskom muzeju Istre koja potječe iz arheološkog nalazišta u Guranu, a donacija je Pietra Giacomettija.

Kao što smo već spomenuli u prvom dijelu teksta, pljočkanje je u posljednjih stotinu godina prošlo razdoblja od gotovo potpunog odumiranja, do prerastanja u najrašireniju tradicijsku igru u Hrvatskoj.

Zagorski pljočkarci trenirali su i po snijegu / Izvor: Arhiva Dragutina Lončara (u sredini)

Od pastirske igre do sporta

O tome opširnije piše Mirjana Margetić, muzejska savjetnica pedagoginja Etnografskog muzeja Istre u članku „Pljočkanje: Od pastirske igre do sporta“, ...Do ranih 50-tih godina prošlog stoljeća pljočkanje je bilo jako prisutno u svakodnevici djece i mladih (bilo kao način ubijanja dosade na ispaši ili zabava nedjeljom). Nakon toga nastaje stagnacija i igra se polako gubi. Jedan od razloga za to prema riječima kazivača, koji su proživjeli to vrijeme, je taj da su vlasti branile javne igre i nadmetanja, zatim, ljudi su sve manje imali stoke, počeli su drugi oblici zabave i sl. Iako se smatra da je ta igra zaboravljena i zapuštena iznimke potvrđuju da nije baš tako.

Naime, iako mladi u 70-tim godinama nisu više čuvali stoku, pljočkanje su ipak nastavili u nekom obliku. To su uglavnom generacije rođene u kasnim 40 i 50-tim godinama 20.st. koji su kao djeca pljočkali na polju, a kao mladići ovu igru bi prenijeli u ljetni kamp, zabavu vikendom i sl. S vremenom su oko sebe okupljali sve više simpatizera (sada odrasli ljudi) te su počeli igrati na turnirima koji su bili vezani uz fešte, blagdane i slično.

PRVO SVEČANO GODIŠNJE OKUPLJANJE ISTARSKIH PLJOČKARA

Tradicijska istarska igra spašena od zaborava

Najbolja ekipa u četrnaest ovogodišnjih pljočkarskih turnira je višnjanska »Dobra kapljica« • Istrani pljočkaju, a Dalmatinci plokaju

PAZIN - Među najživahnije sportske inicijative protekle godine nedvojbeno spada i ona o oživljavanju i organiziranju pljočkanja, drevne istarske pastirske igre, iako su tek ove godine istarski pljočkari odlučili organizirati legalne klubove, napisati pravila igre i uspostaviti sustav natjecanja.

Svi su se istarski pljočkari, bez obzira na to jesu li ili nisu lokalno organizirani, udružili u udrugu simpatičnog naziva »Športska udruga pljočkarskih društava Županije Istarske« te proteklog petka u Pazinu u Motelu »Lovac« održali svečano godišnje okupljanje nakon prve eksperimentalne natjecateljske sezone.

Sudionike i uzvanike prve istarske pljočkarske fešte pozdravio je predsjednik udruge u osnivanju Mario Marečić,

koji je pohvalio sve kolege pljočkare koji su odlučili tu igru sačuvati od zaborava. Prva je zadaća registrirati udrugu, dopuniti organizacijsku infrastrukturu osnivanjem klubova te do kraja »istestati« pravila pljočkanja i sustav natjecanja, naglasili su Marečić i tajnik udruge Vlado Družeta. U istom duhu pljočkare je pozdravio i pazinski gradonačelnik Neven Rimanić te podsjetio da i Grad Pazin i Istarska županija nastoje očuvati mnoge istarske tradicije, kao što je i pljočkanje.

Pljočkanje nije samo istarski tradicijski sport, jer se prakticira i u nekim dijelovima Dalmacije, saznali su istarski pljočkari iz pozdravnog telegrama koji su im uputili članovi »Pločkarskoga društva Bristova Docca« iz Bačine pokraj Ploča. Uz želje za napredak udruge i njihova sporta dal-

Organizatori ovogodišnjih pljočkarskih natjecanja nagrađeni su prigodnim priznanjima

matinski su pljočkari svojim istarskim kolegama poželjeli da doskora zajedno porade na osnivanju državnog pljočkarskog saveza.

Prigodnim medaljama i diplomama pljočkari su nagrađili općine, poduzeća i ustanove koji su im pomogli da za godinu dana pljočkanje postupno uzdignu na višu razinu, dok su medaljama i peharima nagrađeni i pljočkari, odnosno pljočkarske ekipe koje su u četrnaest ovogodišnjih turnira postigle sveukupno najbolje rezultate. Najboljom ovogodišnjom ekipom proglašena je ekipa »Dobra kapljica«, koju

čine Ljudevit Grudić i Anton Pahović iz Višnjana, druga po uspješnosti bila je ekipa »Bukaleta« iz Vižinade, a treći su pazinski »Slučajni partneri«. Za fair-play nagrađen je Tilio Marečić, a priznanja su dobili i najstariji pljočkar Mario Krizmanić te najmlađi Vanja Fabijančić, kao i mnogi drugi zaslužnici.

Večer je nastavljena u druženju, zabavi i pljočkarskim pričama, a jedan oduševljeni pljočkar darovao je pazinskog gradonačelnika Rimanića »štabelom« kamenom pljočkom.

D. Š.

Tako je pljočkanje na neki način od pastirske dječje igre postalo igra odraslih. Oni su pravi nosioci te tradicije obzirom da su kao djeca to baštinili od starijih. Kako su ta okupljanja postajala sve veća i češća polako su tradicijska pravila počeli prilagođavati nastaloj situaciji. Teren na kojem se igra se ograđuje (označuje špagom), definiraju se dimenzije pljočki i bulina.

Obzirom na intenzitet okupljanja početkom 90-tih godina javlja se potreba za boljom organizacijom i udruživanjem. Tako na poticaj kolega Vladimir Družeta iz Pazina sastavlja 1995.g. prve zapise pravila po kojima se počelo igrati na turnirima. Pravila su nastala nakon usmenih rasprava entuzijasta o tome kako igrati, a da ne bi dolazilo do problematičnih situacija tijekom natjecanja. Ovi turniri ujedno su odigrali važnu ulogu u tome da pljočkanje od tradicijske igre preraste u sport...

Istarski

ie / Iz

ŽIVOT

ŽIVOT

ŽIVOT

O tome do kakve organizacijske i statusne razine se pljočkanje uzdiglo danas pisati ćemo u **Budućnost tradicijskih igara i sportova** slijedećem prilogu iz serijala “Tradicijske igre u Hrvatskoj”.
🕒 28. RUJNA 2024.
Piše: Dragutin Lončar

Oživljavanje tradicijskih igara
🕒 20. RUJNA 2024.

Olimpijada starih sportova u Brođancima
⚡ 🕒 14. RUJNA 2024.

proj
ke n

roj',
nja k

ŽIVOT

ŽIVOT

ŽIVOT

MILIVOJ PACENTI: “Istra će biti sjedište europske organizacije pljočkanja”
🕒 11. RUJNA 2024.

Pljočkanje u programu Tocatija
🕒 7. RUJNA 2024.

Pučke igre i tradicijski sportovi Hrvata
🕒 5. RUJNA 2024.

Odgovori

Vaša adresa e-pošte neće biti objavljena. Obavezna polja su označena sa * (obavezno)

Komentar * (obavezno)

Ime * (obavezno)

E-pošta * (obavezno)

Web-stranica

☐ Spremi moje ime, e-poštu i web-stranicu u ovom internet pregledniku za sljedeći put kada budem komentirao.

OBJAVI KOMENTAR

Popularno	Komentari	Novo
-----------	-----------	------

ZIMNICA: Kisela paprika na starinski način – cijela i bez konzervansa

31. KOLOVOZA 2021.

ZIMNICA: Kisele paprike punjene kupusom na starinski način bez konzervansa

1. RUJNA 2020.

TERRY FOX RUN 2024: Na utrku na Jarun dolazi Terryjev brat Fred, kupite majicu kakvu nosi i Celine Dion

13. RUJNA 2024.

LOSOS: 12 recepata za filete, odreske, salate, tjesteninu, juhu, paštetu...

9. STUDENOGA 2021.

Najnovije Vijesti

Budućnost tradicijskih igara i sportova

🕒 28. RUJNA 2024.

Josipa Kujundžić: Kako je pčelarstvo mojoj obitelji omogućilo dobar život

🕒 27. RUJNA 2024.

Lidija Svečnjak – vodeća znanstvenica u području istraživanja patvorenja pčelinjeg voska

🕒 23. RUJNA 2024.

Oživljavanje tradicijskih igara

🕒 20. RUJNA 2024.

Kategorije

Abeceda Kuhanja

Alternativa

Bogati & Slavni

Dizajn

Dobra Priča

Dom

Dom & Vrt

Eko

Fit

Hrana

Hrvatska

Izleti

Kamo Ići

Knjige

Kolumne

Ljekovito Bilje

Ljepota

Medicina

Moda & Stil

Nautika

Odgoj Djece

Ovaj Vikend

Pčelarstvo

Posao & Novac

Prirodna Kozmetika

Psiha

Putovanja

Recepti

Restorani

Savjeti Za Kupnju

Scena

Što Jedemo, Što Pijemo

Vjerovali Ili Ne

Vrt

Zdrava Hrana

Zdravlje & Ljepota

Život

Znanost & Tehno

Najnovije

Budućnost tradicijskih igara i sportova

© 28. RUJNA 2024.

Josipa Kujundžić: Kako je pčelarstvo mojoj obitelji omogućilo dobar život

© 27. RUJNA 2024.

Lidija Svečnjak – vodeća znanstvenica u području istraživanja patvorenja pčelinjeg voska

© 23. RUJNA 2024.